

ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้
โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาฟิสิกส์ ชุดที่ 5
เรื่อง น้ำหนัก

อ่านคำชี้แจงการใช้งานแบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาฟิสิกส์

การจัดการเรียนรู้ตามแผน

ทำแบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา

ไม่ผ่านเกณฑ์(70%)

ทดสอบหลังเรียน

ผ่านเกณฑ์(70%)

ศึกษาเล่มต่อไป

คำชี้แจงการใช้งานแบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาฟิสิกส์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่

แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาฟิสิกส์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีทั้งหมด 8 ชุด โดยเล่มนี้เป็นชุดที่ 5 เรื่อง น้ำหนัก เป็นเอกสารที่ใช้ประกอบการ
เรียนร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการแก้โจทย์ปัญหา
นักเรียนควรปฏิบัติตามคำชี้แจงนี้อย่างเคร่งครัด อันจะเกิดประโยชน์ต่อตัวนักเรียนสูงสุด ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหานี้เป็นเพียงเครื่องมือช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ ความ
เข้าใจ และทักษะในการแก้โจทย์ปัญหา จำเป็นต้องใช้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอน
ตามแผน ไม่สามารถทดแทนครูผู้สอนได้
2. ศึกษาสาระสำคัญ และผลการเรียนรู้
3. ไม่ควรทำการศึกษาข้ามขั้นตอน
4. ห้ามดูคำตอบก่อนตอบคำถามเป็นอันขาด เพราะจะทำให้ นักเรียนไม่เข้าใจเรื่องที่เรียน
อย่างแท้จริง
5. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนทุกข้อ
6. นักเรียนสามารถตรวจแบบทดสอบหลังเรียนได้จากเฉลยคำตอบ
7. การศึกษาแบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาชุดนี้จะไม่บรรลุผลสำเร็จ ถ้า นักเรียนขาด
ความซื่อสัตย์ในการศึกษาเรียนรู้

สาระสำคัญ และผลการเรียนรู้

สาระสำคัญ

1. แรงที่โลกดึงดูดวัตถุ คือ น้ำหนักของวัตถุ และน้ำหนักของวัตถุมีหน่วยเป็นนิวตัน
2. วัตถุก้อนเดียวกัน เมื่อชั่งน้ำหนัก ณ บริเวณต่างกัน น้ำหนักของวัตถุจะเปลี่ยนแปลงไปตามค่า g

ผลการเรียนรู้

1. สามารถตรวจสอบ วิเคราะห์ อธิบาย และแก้ปัญหาเกี่ยวกับมวลและน้ำหนักของวัตถุ
2. แก้ไขข้อปัญหาการชั่งน้ำหนัก ในขณะที่เกิดการเคลื่อนที่ในแนวตั้งได้

ใบความรู้ที่ 5 เรื่อง น้ำหนัก

มวล(mass)

เป็นปริมาณที่บอกให้ทราบถึงการต้านการเปลี่ยนสภาพการเคลื่อนที่ของวัตถุ โดยวัตถุที่มีมวลมากจะมีการต้านการเปลี่ยนสภาพการเคลื่อนที่มาก ส่วนวัตถุที่มีมวลน้อยจะมีการต้านการเปลี่ยนสภาพการเคลื่อนที่น้อย

มวล เป็นปริมาณสเกลาร์ ใช้สัญลักษณ์ m หน่วยของมวลคือ กิโลกรัม (kg)

น้ำหนัก (weight)

จากการศึกษาการตกของวัตถุแบบเสรีใกล้ผิวโลกพบว่าวัตถุเคลื่อนที่ด้วยความเร่งคงตัว ถ้าอาศัยกฎการเคลื่อนที่ข้อที่สองของนิวตัน ($F = ma$) อธิบาย จะต้องมีความกระทำต่อวัตถุ จึงทำให้วัตถุเคลื่อนที่ด้วยความเร่งซึ่งแรงที่มากระทำต่อวัตถุก็คือ แรงดึงดูดของโลกที่มากระทำต่อวัตถุ เราอาจเรียกแรงนี้ว่า น้ำหนัก (W) ของวัตถุโดย

$$\vec{W} = m\vec{g}$$

เมื่อ

$\vec{W}$ แทน น้ำหนักวัตถุ

m แทน มวลของวัตถุ

g แทน ค่าความเร่งโน้มถ่วงของโลก

เนื่องจากน้ำหนักเป็นแรงที่โลกดึงดูดวัตถุ น้ำหนักจึงเป็นปริมาณเวกเตอร์ มีทิศเดียวกับความเร่ง g ดังนั้น น้ำหนักจึงมีทิศพุ่งเข้าหาจุดศูนย์กลางโลกเสมอ โดยมีหน่วย นิวตัน (N)

น้ำหนักของวัตถุมีค่ามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดของมวลและค่า g ซึ่งมวลของวัตถุมีค่าคงตัวเสมอไม่ว่าอยู่ ณ ที่ใด แต่ค่า g ณ บริเวณต่าง ๆ ทั่วโลกจะมีค่าแตกต่างกันไป เช่น ที่ศูนย์สูตร g มีค่า 9.78 m/s^2 หรือที่ขั้วโลก g มีค่า 9.83 m/s^2 ดังนั้น น้ำหนักของวัตถุอันเดียวกัน เมื่อชั่ง ณ สถานที่ต่างกันอาจมีค่าแตกต่างกันได้เพราะ g ต่างกัน

โดยทั่วไปเราใช้ค่า g เท่ากับ 9.8 m/s^2 แต่เพื่อความสะดวกบางที่อาจใช้ค่า g เท่ากับ 10 m/s^2 ก็ได้

เนื่องจากในบริเวณเดียวกันค่า g จะเท่ากัน ถ้าพิจารณาวัตถุสองก้อนซึ่งแต่ละก้อนมีมวล m_1 และ m_2 ตามลำดับ อัตราส่วนระหว่างมวลของวัตถุทั้งสองจะสัมพันธ์กับอัตราส่วนระหว่างน้ำหนักของวัตถุทั้งสอง คือ

ขนาดน้ำหนักของมวล m_1 หาได้จาก $W_1 = m_1g$

ขนาดน้ำหนักของมวล m_2 หาได้จาก $W_2 = m_2g$

จะได้ อัตราส่วนระหว่างน้ำหนักของมวลทั้งสองเป็น

$$\frac{W_1}{W_2} = \frac{m_1}{m_2}$$

จะเห็นได้ว่า อัตราส่วนระหว่างมวลของวัตถุสองก้อนจะเท่ากับอัตราส่วนระหว่างน้ำหนักของวัตถุทั้งสองเมื่ออยู่ในบริเวณเดียวกัน

สภาพไร้น้ำหนัก

ตามความหมายของน้ำหนัก ซึ่งหมายถึงแรงโน้มถ่วงของโลกที่กระทำต่อวัตถุ หรือถ้าเป็นน้ำหนักบนดวงดาวอื่นก็คือแรงโน้มถ่วงบนดาวดวงนั้นกระทำต่อวัตถุ ในที่นี้เราจะพิจารณาน้ำหนักที่เกิดขึ้นจากแรงโน้มถ่วงของโลกเท่านั้น เพราะเหตุว่าน้ำหนักของวัตถุมีความสัมพันธ์กับค่าความเร่ง g และ g ก็มีความสัมพันธ์กับ R (ระยะจากศูนย์กลางของโลก) ถ้า R มีค่ามาก จะทำให้ค่า g เข้าสู่ศูนย์หมายความว่าวัตถุที่อยู่ห่างโลกมากๆ แรงโน้มถ่วงของโลกที่กระทำต่อวัตถุจะน้อยมาก จนเกือบมีค่าเป็นศูนย์ได้ แต่เราทราบว่ที่ระยะถึงดวงจันทร์ หรือดวงอาทิตย์ ก็ยังมีแรงดึงดูดของโลกอยู่ (มีค่าเท่ากับที่ดวงอาทิตย์ดึงดูดโลก)

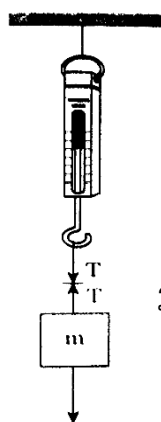
สำหรับคนที่อยู่ในดาวเทียมที่กำลังโคจรรอบโลกอยู่ จะไม่รู้สึคว่าน้ำหนักเลย ทั้งนี้ในการเคลื่อนที่สัมพันธ์กับตัวดาวเทียม ทุกสิ่งทุกอย่างปรากฏเสมือนลอยอยู่ในดาวเทียมได้โดยไม่ตก เช่น เวลาเทน้ำออกจากแก้ว น้ำก็ลอยเป็นก้อนกลมอยู่ (เป็นทรงกลมจากความตึงผิว) ความจริงทุกสิ่งทุกอย่างในดาวเทียมเคลื่อนที่เป็นวิถีโค้งอย่างเดียวกับดาวเทียม สิ่งที่เกิดขึ้นเรียกว่า **สภาพไร้น้ำหนัก** (weightlessness)

ดังนั้น สภาพไร้น้ำหนักเป็นสภาพที่ปรากฏเฉพาะต่อผู้สังเกตที่มีความเร่ง เช่น คนที่อยู่ในดาวเทียม ทั้งที่ความจริงยังมีแรงที่โลกดึงดูดอยู่ และแรงที่โลกดึงดูดนี้ทำให้ผู้สังเกตนั้นมีความเร่งและเคลื่อนที่เป็นวิถีโค้ง แต่ผู้สังเกตคิดว่าตนเองอยู่กับที่เสมอ จึงเห็นตนเองอยู่กับที่ในดาวเทียมซึ่งเคลื่อนที่เป็นวิถีโค้งเช่นกัน ถ้าอยู่ในลิฟท์ที่ขาดและตกลงด้วยความเร่ง ทุกคนในนั้นก็ตกลงด้วยความเร่งเท่ากัน ช่วงที่กำลังตกก่อนถึงพื้นก็จะอยู่ในสภาพไร้น้ำหนักเช่นเดียวกัน

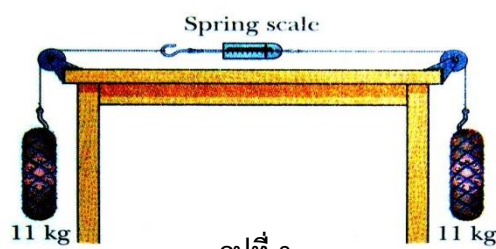

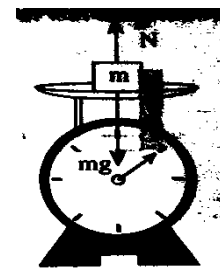
การหาน้ำหนักของวัตถุจากตาชั่ง

รูปที่ 1

รูปที่ 2

รูปที่ 3

จากรูปที่ 1 และ 2 ค่าน้ำหนักของวัตถุที่อ่านได้จากตาชั่งสปริง จะมีค่าเท่ากับแรงดึงในเส้นเชือก ส่วนรูปที่ 3 ค่าน้ำหนักวัตถุที่อ่านได้จากตาชั่ง (mg) จะมีค่าเท่ากับแรงปฏิกิริยา (N) ที่ตาชั่งกระทำต่อวัตถุ

การหาแรงปฏิกิริยาและการชั่งน้ำหนักในลิฟต์

ลิฟต์อยู่นิ่ง

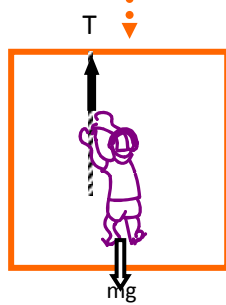

$$\Sigma F = 0$$

$$N = mg$$

ลิฟต์อยู่นิ่ง

ด้วยความเร่ง

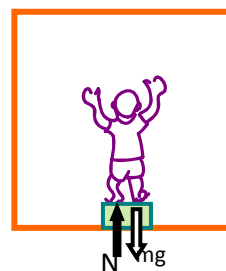

$$\Sigma F = 0$$

$$T = mg$$

ลิฟต์เคลื่อนที่ขึ้น

ด้วยความเร่ง

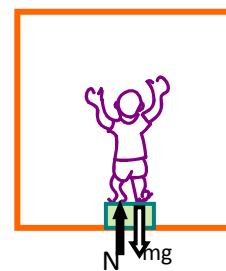

$$\Sigma F = ma$$

$$N - mg = ma$$

$$N = m(g + a)$$

ลิฟต์เคลื่อนที่ลง

$$\Sigma F = ma$$

$$mg - N = ma$$

$$N = m(g - a)$$

ขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาฟิสิกส์

การแก้โจทย์ปัญหามีขั้นตอนหลักดังนี้

ขั้นที่ 1 ถาม

นักเรียนต้องทราบให้ได้ว่าโจทย์ถามหรือต้องการรู้สิ่งใด

ขั้นที่ 2 ให้

นักเรียนต้องทราบให้ได้ว่าโจทย์หรือสถานการณ์ในโจทย์กำหนด
สิ่งใดมาให้บ้าง(พร้อมสัญลักษณ์แทนตัวแปร)

ขั้นที่ 3 วาด

วาดภาพตามสถานการณ์ที่โจทย์กำหนดให้
ซึ่งในขั้นตอนนี้อาจทำหรือไม่ทำ ก็ได้ ขึ้นกับความจำเป็น

ขั้นที่ 4 ตั้ง

ตั้งสมการที่ใช้อธิบายสถานการณ์ได้

ขั้นที่ 5 แทน

แทนค่าตัวแปรลงในสมการที่จัดรูปไว้เรียบร้อยแล้ว
พร้อมทั้งแก้สมการตามหลักคณิตศาสตร์

ขั้นที่ 6 ตอบ

นำผลที่ได้จากการคำนวณมาตอบคำถามที่โจทย์ต้องการ

ตัวอย่างการแก้โจทย์ปัญหาฟิสิกส์ เรื่อง น้ำหนัก

ตัวอย่างที่ 1

ทาเคชิ เป็นนักมวยปล้ำ เขามีมวล 96 กิโลกรัม จงหาว่าน้ำหนักของเขจะมีค่ากี่นิวตัน

(กำหนดให้ ค่าความเร่งโน้มถ่วงของโลกมีค่าเท่ากับ 9.8 เมตรต่อวินาทีกำลังสอง)

1. 96

2. 98

3. 940.8

4. 960

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ถาม

โจทย์ต้องการทราบว่ทาเคชิมีน้ำหนักเท่าใด ($\vec{W} = ?$)

ขั้นที่ 2 ให้

โจทย์กำหนดให้ มวลของทาเคชิ $m = 96 \text{ kg}$

ค่าความเร่งโน้มถ่วงของโลก $g = 9.8 \text{ m/s}^2$

ขั้นที่ 3 วาด

สามารถวาดภาพเหตุการณ์ได้ดังนี้

$\vec{W} = \text{น้ำหนัก}$

ขั้นที่ 4 ตั้ง

สามารถตั้งสมการได้ดังนี้

จาก $\vec{W} = mg$

ขั้นที่ 5 แทน

สามารถแทนค่าลงในสมการได้ดังนี้

$$\vec{W} = 96(9.8)$$

$$\vec{W} = 940.8 \text{ N}$$

ขั้นที่ 6 ตอบ

ทาเคชิจะมีน้ำหนักเท่ากับ 940.8 นิวตัน

จำไว้จะหนูๆว่า

ถ้าเจ้าทาเคชิอยู่บริเวณที่มีค่าความเร่ง
โน้มถ่วงมากกว่านี้ น้ำหนักก็จะมีค่า
เพิ่มขึ้นไปอีก

(ยิ่งค่า g มาก $\vec{W}$ จะมากตาม)

ตัวอย่างที่ 2

กัปตันอเมริกันอยู่บนเครื่องบิน ถ้าหากทราบว่าขณะอยู่บนเครื่องบินเขามีน้ำหนัก 850 นิวตัน
อยากทราบว่าเขาจะมีมวลเท่าใด(กำหนดให้ค่าความเร่งโน้มถ่วงของโลกมีค่าเท่ากับ 10 m/s^2)

1. 8,500 กิโลกรัม
2. 850 กิโลกรัม
3. 85 กิโลกรัม
4. 10 กิโลกรัม

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ถ้าม

โจทย์ต้องการทราบมวลของกัปตันอเมริกามีค่าเท่าใด ($m = ?$)

ขั้นที่ 2 ให้

โจทย์กำหนดให้

น้ำหนักของกัปตันอเมริกา $\vec{W} = 850 \text{ N}$

ค่าความเร่งโน้มถ่วงของโลก $g = 10 \text{ m/s}^2$

ขั้นที่ 3 วาด

สามารถวาดภาพเหตุการณ์ ได้ดังนี้

$\vec{W} = 850 \text{ N}$

ขั้นที่ 4 ตั้ง

สามารถตั้งสมการหาค่ามวลได้ดังนี้

จาก $\vec{W} = mg$

ขั้นที่ 5 แทน

สามารถแทนค่าลงในสมการได้ดังนี้

แทนค่า $\vec{W} = mg$

$$850 = m(10)$$

$$m = \frac{850}{10}$$

$$m = 85 \text{ kg}$$

ขั้นที่ 6 ตอบ

มวลของกัปตันอเมริกา มีค่าเท่ากับ 85 กิโลกรัม

น้ำหนักจะมีค่าคงที่ เมื่อ

- วัตถุอยู่นิ่ง
- วัตถุเคลื่อนที่ขึ้นหรือลงด้วยความเร็วคงที่ (ความเร็วเป็นศูนย์)
- วัตถุเคลื่อนที่ด้วยความเร็วหรือความเร่งในแนวราบเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 3

โทนีสตาร์คชั่งน้ำหนักตนเองขณะลิฟท์กำลังเคลื่อนที่ขึ้นด้วยความเร่ง 2 เมตรต่อวินาทีกำลังสอง ถ้าหากว่ามวลของเขาเท่ากับ 78 กิโลกรัม จงหาว่าน้ำหนักบนตาชั่งจะอ่านค่าได้เท่าไร (กำหนดให้ ค่าความเร่งโน้มถ่วงของโลกมีค่าเท่ากับ 10 เมตรต่อวินาทีกำลังสอง)

1. 1,000 นิวตัน   2. 936 นิวตัน   3. 750 นิวตัน   4. 624 นิวตัน

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ถาม

โจทย์ต้องการทราบว่าน้ำหนักบนตาชั่งมีค่าเท่าใด ($N = ?$)

ขั้นที่ 2 ให้

โจทย์กำหนดให้

มวลของโทนีสตาร์ค $m = 78 \text{ kg}$

ลิฟท์เคลื่อนที่ขึ้นด้วยความเร่ง $a = 2 \text{ m/s}^2$

ค่าความเร่งโน้มถ่วงของโลก $g = 10 \text{ m/s}^2$

ขั้นที่ 3 วาด

สามารถวาดภาพเหตุการณ์ ได้ดังนี้

$a = 2 \text{ m/s}^2$

N mg

ขั้นที่ 4 ตั้ง

สามารถตั้งสมการได้ดังนี้

จากกฎข้อที่สองของนิวตัน

$$N - mg = ma$$

$$N = ma + mg$$

ขั้นที่ 5 แทน

สามารถแทนค่าลงในสมการได้ดังนี้

แทนค่า

$$N = ma + mg$$

$$N = 78(2) + 78(10)$$

$$N = 156 + 780$$

$$N = 936 \text{ นิวตัน}$$

ขั้นที่ 6 ตอบ

น้ำหนักของโทนีสตาร์คที่ซึ่งได้มีค่าเท่ากับ 936 นิวตัน

จำไว้ nhé ว่า

- ถ้าลิฟต์ขึ้น น้ำหนักบนตาชั่งจะมากขึ้น
- ถ้าลิฟต์ลง น้ำหนักบนตาชั่งจะน้อยลง
- ถ้าลิฟต์อยู่นิ่ง น้ำหนักบนตาชั่งจะปกติ

แบบฝึกทักษะที่ 5

เรื่อง น้ำหนัก

ชื่อ ..... ชั้น ม. .... เลขที่ .....

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนเติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้องมากที่สุด

ข้อ 1 เบจิด้ามีมวล 95 กิโลกรัม เมื่ออยู่บนดาวนาเม็ก จะมีน้ำหนักเท่าใด (กำหนดให้ ความเร่งโน้มถ่วงของดาวนาเม็กมีค่าเท่ากับ 25 เมตรต่อวินาทีกำลังสอง)

ก. 95 นิวตัน   ข. 950 นิวตัน   ค. 1,126 นิวตัน   ง. 2,375 นิวตัน

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ถาม

โจทย์ต้องการทราบว่ามีค่าเท่าใด (... = ?)

ขั้นที่ 2 ให้

โจทย์กำหนดให้

มวลของเบจิด้า $m = \dots \text{ kg}$

ความเร่งโน้มถ่วงของดาวนาเม็ก $g_{\text{ดาวนาเม็ก}} = \dots \text{ m/s}^2$

ขั้นที่ 3 วาด

สามารถวาดภาพเหตุการณ์ได้ดังนี้

$m = \dots \text{ kg}$

$\vec{W} = ?$

ขั้นที่ 4 ตั้ง

สามารถตั้งสมการได้ดังนี้

$$\vec{W} = \dots\dots\dots$$

ขั้นที่ 5 แทน

สามารถแทนค่าลงในสมการได้ดังนี้

จาก $\vec{W} = \dots\dots\dots$

$$\vec{W} = \dots\dots\dots (\dots\dots\dots)$$

$$\vec{W} = \dots\dots\dots \text{นิวตัน}$$

ขั้นที่ 6 ตอบ

น้ำหนักของเบียด้ามีค่าเท่ากับ $\dots\dots\dots$ นิวตัน

-มวลจะมีค่าคงที่เสมอ
-แต่น้ำหนักจะเปลี่ยนไปตามความเร่ง
โน้มถ่วงของดาวนั้นๆนะจ๊ะ

ข้อ 2 หุญหมมีมวล 80 กิโลกรัม ยืนชั่งน้ำหนักในลิฟต์ จงหาน้ำหนักที่อ่านได้จากตาชั่งเมื่อลิฟท์เคลื่อนที่ขึ้นด้วยความเร่ง 2 เมตรต่อวินาทีกำลังสอง

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ถาม

โจทย์ต้องการทราบ.....เท่าใด (.....)

ขั้นที่ 2 ให้

โจทย์กำหนดให้

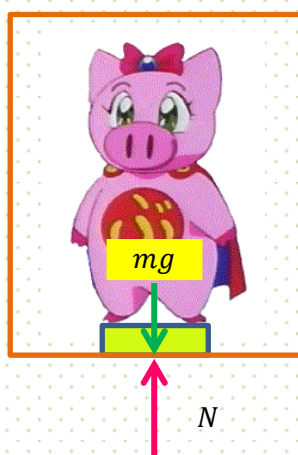
มวลของหุญหม $\dots = \dots \dots \dots \text{ kg}$

ความเร่งของลิฟท์ขณะขึ้น $\dots = \dots \dots \dots \text{ m/s}^2$

ความเร่งโน้มถ่วงของโลก $\dots = \dots \dots \dots \text{ m/s}^2$

ขั้นที่ 3 วาด

สามารถวาดภาพเหตุการณ์ได้ดังนี้

$a = \dots \text{ m/s}^2$

ขั้นที่ 4 ตั้ง

สามารถตั้งสมการได้ดังนี้

น้ำหนักของวัตถุ $N - \dots \dots = ma$

$$N = ma + \dots \dots$$

$$N = m(a + \dots \dots)$$

ขั้นที่ 5 แทน

สามารถแทนค่าลงในสมการได้ดังนี้

จาก $N = m(a + \dots \dots)$

จะได้ $N = \dots \dots (2 + \dots \dots)$

$$N = \dots \dots (\dots \dots)$$

$$N = \dots \dots \dots \text{นิวตัน}$$

ขั้นที่ 6 ตอบ

..... มีค่าเท่ากับ ..... นิวตัน

ข้อ 3 หูฉิ่งหมูมีมวล 80 กิโลกรัม ยืนชั่งน้ำหนักในลิฟต์ จงหาน้ำหนักที่อ่านได้จากตาชั่งเมื่อลิฟต์เคลื่อนที่ลงด้วยความเร่ง 2 เมตรต่อวินาทีกำลังสอง

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ถาม

โจทย์ต้องการทราบว่ามีค่าเท่าใด ($N = ?$)

ขั้นที่ 2 ให้

โจทย์กำหนดให้

มวลของหูฉิ่งหมู

$$m = \dots \dots \text{ kg}$$

ความเร่งของลิฟท์ขณะลง

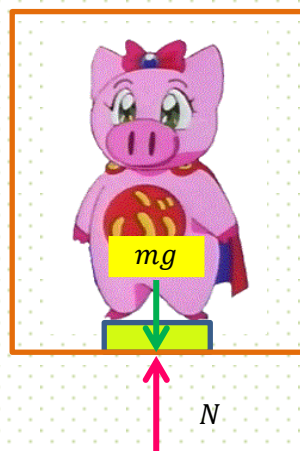
$$a = \dots \dots \text{ m/s}^2$$

ความเร่งโน้มถ่วงของโลก

$$g = \dots \dots \text{ m/s}^2$$

ขั้นที่ 3 วาด

สามารถวาดภาพเหตุการณ์ได้ดังนี้

$$a = \dots \dots \text{ m/s}^2$$

ขั้นที่ 4 ตั้ง

สามารถตั้งสมการได้ดังนี้

น้ำหนักของวัตถุ

$$mg - N = ma$$

$$N = mg - ma$$

$$N = m(\dots - \dots)$$

ขั้นที่ 5 แทน

สามารถแทนค่าลงในสมการได้ดังนี้

จาก

$$N = m(\dots - \dots)$$

จะได้

$$N = \dots (\dots - 2)$$

$$N = \dots (\dots)$$

$$N = \dots \dots \dots \text{นิวตัน}$$

ขั้นที่ 6 ตอบ

.....มีค่าเท่ากับ ..... นิวตัน

จำไว้นะว่า

ถ้าโจทย์ถามว่าตาชั่งอ่านค่าได้ที่

กิโลกรัม ต้องตอบ 64 กิโลกรัม

นะฮ้าฟ

แบบทดสอบหลังเรียน วิชาฟิสิกส์ ว31101 เรื่อง น้ำหนัก

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ
2. ข้อสอบมีจำนวน 6 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 15 นาที

-
1. นักบินอวกาศมวล 75 กิโลกรัมซึ่งน้ำหนักบนตัวของเขาบนดาวเคราะห์ดวงหนึ่งพบว่าหนัก 225 นิวตัน ความเร่งเนื่องจากแรงดึงดูดของดาวเคราะห์นั้นเป็นกี่เมตร/วินาที²
 ก. 2 m/s^2 ข. 3 m/s^2 ค. 5 m/s^2 ง. 10 m/s^2
  2. หญิงช่างมีมวล 120 กิโลกรัม ยืนชั่งน้ำหนักในลิฟต์ จงหาน้ำหนักที่อ่านได้จากตาชั่งเมื่อลิฟท์เคลื่อนที่ขึ้นด้วยความเร็วคงที่ 3 เมตรต่อวินาที
 ก. 76 นิวตัน   ข. 360 นิวตัน   ค. 840 นิวตัน   ง. 1,200 นิวตัน
  3. หญิงคนหนึ่งมวล 60 กิโลกรัม ยืนบนตาชั่งในลิฟท์ที่กำลังเคลื่อนลงด้วยความเร่ง 2 เมตร/วินาที² จงหาตัวเลขที่ปรากฏบนตาชั่งมีค่ากี่กิโลกรัม
 ก. 48 กิโลกรัม   ข. 60 กิโลกรัม   ค. 72 กิโลกรัม   ง. 96 กิโลกรัม
  4. โกงน มวล 92 กิโลกรัม ยืนบนตาชั่งในลิฟท์ที่กำลังเคลื่อนที่ขึ้นด้วยความเร่ง 1 m/s^2 จงหาว่าน้ำหนักของโกงนที่อ่านได้จากตาชั่งสปริงมีค่าเท่าใด
 ก. 828 นิวตัน   ข. 920 นิวตัน   ค. 1,012 นิวตัน   ง. 3,215 นิวตัน
  5. ชายคนหนึ่งมวล 50 กิโลกรัม อยู่บนตาชั่งในลิฟท์ที่กำลังเคลื่อนที่ลงด้วยความเร่งคงที่ ถ้าตาชั่งชั่งน้ำหนัก 400 นิวตัน จงหาความเร่งของการเคลื่อนที่ลงของลิฟท์
 ก. 1 m/s^2 ข. 2 m/s^2 ค. 3 m/s^2 ง. 4 m/s^2
  6. ชายคนหนึ่งยืนอยู่บนตาชั่งในลิฟท์ที่กำลังวิ่งขึ้นด้วยอัตราเร่งขณะหนึ่งนั้น ตาชั่งชั่งน้ำหนัก 600 นิวตัน และพบว่าเมื่อลิฟท์นั้นเคลื่อนที่ลงด้วยอัตราเร่งที่มีขนาดเท่าเดิม(เท่ากับตอนขึ้น) ตาชั่งจะชั่งน้ำหนัก 400 นิวตัน จงหาว่าอัตราเร่งมีขนาดกี่เมตร/วินาที²
 ก. 1 m/s^2 ข. 2 m/s^2 ค. 3 m/s^2 ง. 4 m/s^2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จักรินทร์ วรรณโพธิ์กลาง. (2551). **คู่มือสาระการเรียนรู้พื้นฐานและเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ ม.4 เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์ จำกัด.
- ทศนา แฉมณี. (2555). **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ** (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจพร วิทยาณิชกร. (2556). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง แรง มวล และกฎการเคลื่อนที่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ภาควะวันออกเฉียงเหนือ. (2551). **เอกสารทางวิชาการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2551**. สกลนคร: โรงเรียนฯ.

ภาคผนวก

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 5

เรื่อง น้ำหนัก

ชื่อ ..... ชั้น ม. .... เลขที่ .....

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนเติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้องมากที่สุด

ข้อ 1 เบจิด้ามีมวล 95 กิโลกรัม เมื่ออยู่บนดาวนาเม็ก จะมีน้ำหนักเท่าใด (กำหนดให้ ความเร่งโน้มถ่วงของดาวนาเม็กมีค่าเท่ากับ 25 เมตรต่อวินาทีกำลังสอง)

ก. 95 นิวตัน   ข. 950 นิวตัน   ค. 1,126 นิวตัน   ง. 2,375 นิวตัน

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ถาม

โจทย์ต้องการทราบน้ำหนักของเบจิด้ามีค่าเท่าใด ($W = ?$)

ขั้นที่ 2 ให้

โจทย์กำหนดให้

มวลของเบจิด้า $m = 95 \text{ kg}$

ความเร่งโน้มถ่วงของดาวนาเม็ก $g_{\text{ดาวนาเม็ก}} = 25 \text{ m/s}^2$

ขั้นที่ 3 วาด

สามารถวาดภาพเหตุการณ์ได้ดังนี้

$m = 95 \text{ kg}$

$\vec{W} = ?$

ขั้นที่ 4 ตั้ง

สามารถตั้งสมการได้ดังนี้

$$\vec{W} = mg$$

ขั้นที่ 5 แทน

สามารถแทนค่าลงในสมการได้ดังนี้

จาก $\vec{W} = mg$

$$\vec{W} = 95(25)$$

$$\vec{W} = 2,375 \text{ N}$$

ขั้นที่ 6 ตอบ

น้ำหนักของเบจิด้ามีค่าเท่ากับ 2,375 นิวตัน

-มวลจะมีค่าคงที่เสมอ

-แต่น้ำหนักจะเปลี่ยนไปตามความเร่ง

โน้มถ่วงของดาวนั้นๆนะจ๊ะ

ข้อ 2 หุญหมมีมวล 80 กิโลกรัม ยืนชั่งน้ำหนักในลิฟต์ จงหาน้ำหนักที่อ่านได้จากตาชั่งเมื่อลิฟท์เคลื่อนที่ขึ้นด้วยความเร่ง 2 เมตรต่อวินาทีกำลังสอง

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ถาม

โจทย์ต้องการทราบน้ำหนักที่อ่านได้จากตาชั่งมีค่าเท่าใด ($N = ?$)

ขั้นที่ 2 ให้

โจทย์กำหนดให้

มวลของหุญหม

$$m = 80 \text{ kg}$$

ความเร่งของลิฟท์ขณะขึ้น

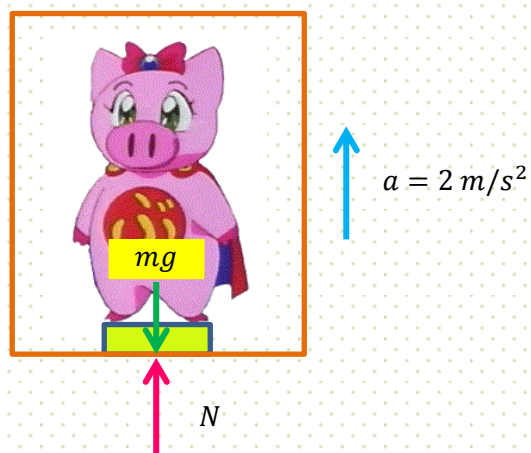
$$a = 2 \text{ m/s}^2$$

ความเร่งโน้มถ่วงของโลก

$$g = 10 \text{ m/s}^2$$

ขั้นที่ 3 วาด

สามารถวาดภาพเหตุการณ์ได้ดังนี้

ขั้นที่ 4 ตั้ง

สามารถตั้งสมการได้ดังนี้

น้ำหนักของวัตถุ $N - mg = ma$

$$N = ma + mg$$

$$N = m(a + g)$$

ขั้นที่ 5 แทน

สามารถแทนค่าลงในสมการได้ดังนี้

จาก $N = m(a + g)$

จะได้ $N = 80(2 + 10)$

$$N = 80(12)$$

$$N = 960 \text{ นิวตัน}$$

ขั้นที่ 6 ตอบ

น้ำหนักของหญิงหมี่มีค่าเท่ากับ 960 นิวตัน

ข้อ 3 หูฉิ่งหมูมีมวล 80 กิโลกรัม ขึ้นชิ่งน้ำหนักในลิฟต์ จงหาน้ำหนักที่อ่านได้จากตาชั่งเมื่อลิฟต์เคลื่อนที่ลงด้วยความเร่ง 2 เมตรต่อวินาทีกำลังสอง

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ถาม

โจทย์ต้องการทราบน้ำหนักที่อ่านได้จากตาชั่งมีค่าเท่าใด ($N = ?$)

ขั้นที่ 2 ให้

โจทย์กำหนดให้

มวลของหูฉิ่งหมู

$$m = 80 \text{ kg}$$

ความเร่งของลิฟท์ขณะลง

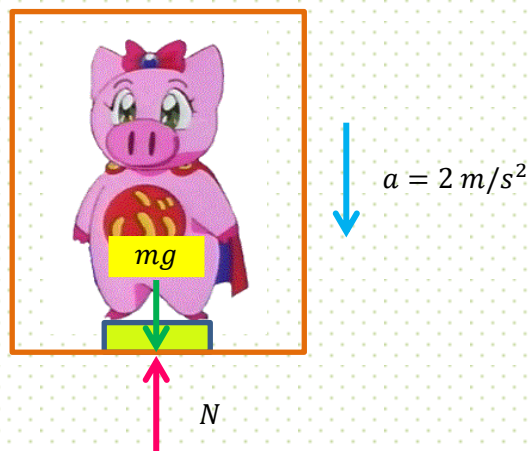
$$a = 2 \text{ m/s}^2$$

ความเร่งโน้มถ่วงของโลก

$$g = 10 \text{ m/s}^2$$

ขั้นที่ 3 วาด

สามารถวาดภาพเหตุการณ์ได้ดังนี้

ขั้นที่ 4 ตั้ง

สามารถตั้งสมการได้ดังนี้

น้ำหนักของวัตถุ $mg - N = ma$

$$N = mg - ma$$

$$N = m(g - a)$$

ขั้นที่ 5 แทน

สามารถแทนค่าลงในสมการได้ดังนี้

จาก $N = m(g - a)$

จะได้ $N = 80(10 - 2)$

$$N = 80(8)$$

$$N = 640 \text{ นิวตัน}$$

ขั้นที่ 6 ตอบ

น้ำหนักของหญิงหมี่มีค่าเท่ากับ 640 นิวตัน

จำไว้ล่ะว่า

ถ้าโจทย์ถามว่าตาชั่งอ่านค่าได้ที่

กี่โลกรัม ต้องตอบ 64 กิโลกรัม

นะฮ้าฟ

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ตัวเลือก			
	ก	ข	ค	ง
1		X		
2				X
3	X			
4			X	
5			X	
6		X		

ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อ	นายศุภวุฒิ สุภชาติ
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร 47110
การศึกษา	มัธยมศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศิลปากร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร